

Jouko Juhani ”Jussi” Hakkarainen – Ensimmäiset patiahypyt Suomessa

Soitti ja kertoili ensimmäisistä patjahypyistä Malmilla. Ei muistanut tarkkaa aikaa, koska ei pitänyt hyppypäiväkirjaa. Oli hankkinut Eloranta Oy:n kautta kaksi Volplane-merkkistä patjavarjoa. Näistä varjoista Hakkarainen kertoi hallussaan olevan dokumentteja, joista hän ei kuitenkaan katsonut voivansa luopua.

Laskuvarjoja pakkailtiin ja niillä hypättiin iltahämärissä, melkein pimeällä. Ensimmäinen hyppääjä oli **Riitta Rodolfi**, jonka Hakkarainen kertoi näihin aikoihin olleen hänen tyttöystävänsä. Hakkarainen hyppäsi toisena. Hakkaraisen varjo ei avautunut – syynä oli pakkasen vuoksi jumittanut hydraulinen hidastin: *”... pumpput jämähtivät”*. Hakkarainen joutui turvautumaan varavarjoon. Rodolfin varjo avautui jotenkin, mutta siihen tuli jotain repeytymiä (ei selvinnyt, tulivatko avauksessa vai maahantulon yhteydessä). Hypyn jälkeen varjot palautettiin maahantuojalle, koska ne katsottiin kelvottomiksi hyppytoimintaan.

Edellä esitetyn lisäksi Hakkarainen kertoi käyneensä hyppäämässä Chalonissa Ranskassa vuonna 1967 **Mauri Purkusen** ja **Heikki ”Hemuli” Siteen** kanssa. Hakkarainen kertoi myös, että Riitta Rodolfilla oli hyppymestarikelpuutus numero 12 ja hänellä itsellään numero 13.

Tarinan käyttökelpoisuus?

- puuttuu täsmälliset faktat ja dokumentit: milloin hypättiin -> olivatko todella ensimmäiset
- tarina juuttuvine hydraulihidastimineen on tuttu ennestään, mutta ei ole ollut tietoa kehen liittyi ja milloin
- Hakkarainen tunsu Riitan, minun, Hemulin ja Purkusen Maukan nimeltä ja oli selvästi perillä sen ajan tapahtumista
- hyppymestarikelpuutusta koskevat tiedot olivat hieman hapertuneet 31 vuoden aikana: todellisuudessa Hakkaraiselle itselleen oli myönnetty hyppääjän lupakirja 29.2.1972 (N:o 3/71) ja hyppymestarikelpuutus 29.2.1972 (13/72)
- Rodolfin vastaavat tiedot olivat: lupakirja (N:o 33/71) 22.11.1971 ja hyppymestarikelpuutus (66/71) 22.11.1971.

Hakkarainen oli haluton auttamaan projektissa – miksi soitti? Puhelinkeskustelu oli vähän outo: - ei kertonut puhelinnumeroaan: *”... eikö se näy puhelimessa ...?”* Vastasin, että vanhassa lanka-puhelimessa ei näy. Ei sitten kuitenkaan kertonut yhteystietojaan. Ne toki löytynevät Seniorien osoitteistosta

- *”... ei anna mitään ilmaiseksi ..., pitää ansaita ...”* Kyselin valokopioita, mutta en saanut lupausta.
- *”... aineistoa löytyy, jos viitsii kaivaa ...”* Selväksi ei tullut, viitsiikö kaivaa ...[ei ole kaivanut 28.1.2019 mennessä ...]

Muistiinmerkitse
Eero Kausalainen

Jälkikirjoitus 1: 24.9.2018

Historiatutkimukseni edistyessä 1970-luvulle, löytyi vahvistuksia Jussi Hakkaraisen tarinoille. Alla on ote SLK:n jäsentiedotteesta 1/1971. Tiedotteessa ei ollut päivystä, mutta teksteistä voi tulkita sen ilmestyneen helmikuussa 1971. Koska tiedote on ilmestynyt alkuvuodesta 1971, on mahdollista että varjot olisi ostettu jo 1970 puolella.

UUSIEN VARJOJEN TULVA JATKUU. Kerho on ostanut 5 uutta alkaisvarjoa (TU-5, TU-7) Muita hankintoja.

PC, Mark I	Saku Hämäläinen (HUOM. 6 hyppyä)
"	Ossi Punju (HUOM. HUOM. 1 hyppy)
"	Urpo Suokas
Crossow-valjaat/Pioneerkupu	Merkku Kivinen
"	"
"	Rolf Leiman
"	Timo Mäkinen
<u>Volplane</u>	<u>Riitta Rodolfi</u>
"	<u>Jussi Hakkarainen</u>
TU-7	Jyrki Koivuvaara
"	Antti Rätty
"	Pauli Järvinen
"	Martti Karttunen

LuKT:n kokouksessa 14.5.1971 (kokous 3/71) oli alla oleva maininta, jonka perusteella varjoista ei vielä toukokuun puolivälissä 1971 ollut käyttökokemuksia.

10 §

Ilmailuosaston lausuntopyyntö. Pelastusvarjojen pakkaajakelpuutuksen vaatimuksia LuKT piti hyvinä. Kohtaan C lisättiin selvennys "ilmailuosaston valtuuttamalle henkilölle". Uudeksi kohdaksi ehdotettiin: Voimaseapysyminen: Pakkaajan tulee suorittaa vähintään 4 pakkausta viimeisten 12 kk aikana.

Pyydetyistä Volplane-kokemuksista todettiin vain, ettei niitä vielä ole. Osasto pyysi lausuntoa myös varjojen muutostöistä sekä pakkausmääräyksistä, joihin asioihin palataan seuraavassa kokouksessa. Jäsen Toivonen valmistelelee näitä sitä ennen.

Edellä oleva vahvistaa Hakkaraisen kertomuksen pääpiirtein. Hakkaraisen mukaan Riitta Rodolfi on ollut ensimmäinen patjahyppääjä Suomessa ja Hakkarainen toinen. [Myöhemmin tässä kirjoituksessa Rodolfi (nykyinen **Feodoroff**) kyseenalaistaa kahden ensimmäisen hyppääjän hyppäjärjestyksen.] Antero Takkala, jota yleisesti lienee pidetty ensimmäisenä patjahyppääjänä, oli vasta kolmas. Voidaan myös päätellä, että uusia varjoja on pitänyt kokeilla mahdollisimman pian. Koska Hakkarainen kertoo pakkasen jumittamasta hydraulihidastimesta, voidaan olettaa hyppöjen tapahtuneen todennäköisimmin joskus helmi-maaliskuun 1971 aikoihin. Ilmailuosaston lausuntopyynnöstä päätellen tieto huonoista hyppykokemuksista ei ole päätenyt LuKT:n tietoon ainakaan 14.5.1971 mennessä.

Olen muista asiakirjoista tarkistanut omat edellä esitetyt tietoni Hakkaraisen ja Rodolfin hyppymestarikelpoisuuksista ja lupakirjoista. Niiden perusteella edellä esittämäni tiedot pitävät paikkansa. Lupakirjoja koskeva määräys LT 1/71 julkaistiin 23.6.1971 ja se tuli voimaan 1.8.1971 lukuun ottamatta laskuvarjohyppääjän lupakirjaa koskevat määräykset. Ne astuivat voimaan vasta 1.1.1972. Ennen näitä päivämääriä molemmat ovat kuitenkin edenneet lupakirjaa vastaavalle tasolle jo ennen lupakirjamääräyksen voimaantuloa.

Jälkikirjoitus 2: 28.1.2019

SLK:n veteraanihyppääjän **Hannu Sailavuon** avulla onnistuin saamaan yhteyden **Riitta Feodorofiiin** (os, Rodolfi, sittemmin Koivuvaara), joka puhelinkeskusteluissa 27. ja 28.1 2019 tarkensi edellä esitettyjä tietoja seuraavasti:

"Muistelen, että ostimme varjot 1970 lopulla, jonka jälkeen ne lähetettiin Laskuvarjojääkärikouluun tarkastettavaksi. Arvelen, että ne olisi siellä myös koehypätty". [Muistiin kirjoittaja kertoi Riitalle, että ei ole tiedossa, että LjK olisi koskaan koehypännyt tarkastettavanaan olevia siviilien varjoja, joten ei ole luultavaa, että niin olisi tehty tässäkin tapauksessa], "Ensimmäinen hyppy tapahtui Malmilla 8.3.1971 päivällä, ei iltahämärissä, kuten Jussi Hakkarainen oli kertonut. Pakkasta oli yli 20 astetta. Hyppy tapahtui SLK:n hyppykoneesta "Sierra Ehosta" [Cessna 195 OH-CSE] 1500 metrin korkeudesta.

Minulla on varma muistikuva, että Jussi hyppäsi ennen ja näin, että hänen varjonsa ei toiminut. Oma varjoni pamahti auki kerralla ja rajusti. Hydraulihidastin ilmeisesti hajosi, jossa yhteydessä sen kiinnikkeet vaurioituivat. Varjoni kupuun tuli vaurioita, mutta varjo oli kuitenkin täysin ohjattavissa. Laskeutuminen sujui hyvin.

Minulla ei ole varjosta yhtään valokuvaa."

Viimeisimpien tietojen valossa on syytä uskoa, että Jussi Hakkarainen oli ensimmäinen patjahyppääjä Suomessa ja Riitta Rodolfi toinen. M.O.T.

Eero Kausalainen

PS: Tästä erikoisesta laskuvarjosta löytyy lisää tietoja internetin ihmeellisestä maailmasta. Nettiosoitteesta <https://www.quora.com/What-does-a-parachute-landing-feel-like-Could-even-a-safe-landing-damage-your-body> löytyy tarina laskeutumisesta Volplanella ja seuraavalla sivulla oleva valokuva.

Netistä löytyy myös Youtube- video, jossa esitellään Volplanen reefing-laitetta. Video löytyy osoitteesta: <https://www.youtube.com/watch?v=lwoOtTebW4>

The Pioneer "Volplane" is a high-glide parachute design of the Pioneer Parachute Co., Manchester, Connecticut, U.S.A.